

Ze zong als je weg was

Toneelspel in één bedrijf

door

GEORGE BRUYNZEELS

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ZE ZONG ALS JE WEG WAS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicatie **GEORGE BRUYNZEELS** s de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **J. HEMMINK-KAMP** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1998 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **2** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

'ieder komt ten val
die
hoewel als mens geboren
meent dat hij een
god is'

Sophocles

PERSONEN:

VADER

ZOON

DECOR:

Een kleine kamer, voor het grootste deel in duisternis gehuld. Linksachter een raam dat door een zwart gordijn is bedekt. Er sijpelt een beetje licht naar binnen omdat het gordijn niet goed gesloten is. Rechtsachter een geopende doods-kist. Aan het hoofdeinde en aan weerszijden een brandende kandelaar. Vóór de kist -aan het voeteneind- een bidbankje. Midden achter een kastje, waarop een portret van de overledene met een brandende kaars. Linksachter een tafel met drie stoelen.

Het is half acht 's avonds. Er klinkt zachte, langzaam aanzwellende muziek. "AASES' DOOD" uit de Peer Gyntsuite van Edvard Grieg. Als het doek opgaat zit de vader aan de tafel links midden. De zoon staat bij de kist. Er hangt een onwezenlijke sfeer, ietwat geladen. De vader is vast van plan een ongedwongen sfeer te creëren, maar de zoon blijft stug en ontoegankelijk. De muziek ebt langzaam weg.

VADER (*na stilte*): Hoe was je reis?

ZOON (*verbaasde blik*): Mijn reis?

VADER: Was het druk op de weg? Hoe lang heb je er over gereden?

ZOON: Vijf en een half uur.

VADER (*bewonderend*): Zo! (*pauze*) Ze rijden als gekken, hè?

ZOON: Wie?

VADER: Die nieuwe Opels, die Vectra's. Dat zei mijnheer Versteeg van de week nog tegen me. Hij heeft er pas ook een gekocht. (*pauze*) Je rijdt toch ook een Vectra?

ZOON: Een Astra.

VADER: Oh. Nou ja, toch een Opel. (*onbehagelijke stilte*) Hoe lang.... eh.... hoe lang heb je hem al?

ZOON: Is dat belangrijk?

VADER: We hebben elkaar lang niet gezien. Ik dacht.....

ZOON: Anderhalf jaar.

VADER (*scherp*): Anderhalf jaar? Hoe kom je daar bij?

ZOON (*zucht*): Ik heb die Astra sinds anderhalf jaar.

VADER: Oh.... ik dacht dat je.... Nee, nee, nou begrijp ik je. (*stilte*) Het gaat dus goed?

ZOON: Wat bedoel je?

VADER: Met je... je werk. (*verbaasde blik van de zoon*) Ze zijn niet goedkoop, die Astra's. Dus ik dacht.....

ZOON: Hij is gefinancierd.

VADER: Oh, op die manier. Ja, ja.... (*stilte*) Ik ben blij dat je er bent. Het is een hele troost voor me. (*wil hem aanraken, de zoon wendt zich af*)

ZOON: Je hebt me nog steeds niet verteld hoe het gebeurd is. Haar hart?

VADER: Ja. Het was te voorzien. Haar hart was al jaren haar zwakke plek. Dat was het al sinds.... (*hij houdt plots in*) Ja, jongen, de mens wikt, maar uiteindelijk is het toch God die alles beschikt. (*verbaasde blik van de zoon*) Het is goed dat je er bent, jongen. Het maakt alles dragelijker. De familie zal ook blij zijn je te zien.

ZOON: De familie?

VADER: Je ooms en tantes, ze komen straks.

ZOON (*na pauze*): Hoe laat?

VADER: Om acht uur.

ZOON: Waarom?

VADER: Wát?

ZOON: Waarom komen ze? Ze moeten een reden hebben. Ik kan me niet herinneren dat ze hier ooit de deur platliepen.

VADER: We houden een nachtwake voor je moeder! Ze komen haar de laatste eer bewijzen.

ZOON: De laatste eer??

VADER: Ja. Dat is toch....

ZOON: Wanneer hebben ze haar de eerste eer bewezen?

VADER: Jongen, wat zeg je nou? Ach, je bent natuurlijk helemaal uit je normale doen, dat kan ook niet anders. Je moet sterk zijn, jongen, hoe zwaar het ook is. Maar..... wat zei je nou zo-even?

ZOON: Laat maar. Het is niet belangrijk.

VADER: God heeft ons een zware last opgelegd, jongen, maar het lijkt me niet gepast....

ZOON: 'Laat maar', zei ik! Dit is een vrij land. Iedereen heeft het recht om hypocriet te zijn.

VADER (*pijnlijk getroffen*): Wát.....

ZOON: Aan een sterfbed veranderen de grootste smeerlappen vaak in... een soort christenen, op wie Gods oog met welgevallen rust. 'Er is meer vreugde over één zondaar die zich bekeert, dan over duizenden die geen bekering van node hebben'. (*pauze*)

VADER: Ik begrijp echt niet waar je 't over hebt.

ZOON: Nee, dat zal wel.

VADER (*staat op*): Ik... ik heb je oude kamer in orde gemaakt.

ZOON: Wát?

VADER: Het klinkt misschien gek, maar op de een of andere manier wist ik dat je zou komen, ondanks alles....

ZOON: Ik blijf niet.

VADER (*staart hem aan*): Je blijft niet?

ZOON: Nee.

VADER (*quasi nonchalant*): Oh. Nou ja, je weet zelf wat het beste is. Alleen begrijp ik niet waarom je dan vijf en een half uur gereden hebt om hierheen te komen. Maar goed, je hebt er ongetwijfeld een reden voor. Je weet dat de begrafenis morgenvroeg is?

ZOON: Dat weet ik, ja. (*pauze*) Ik rijd zo meteen terug.

VADER (*kijkt hem aan*): Nou ja, als jij het niet nodig vindt aanwezig te zijn op de begrafenis van je moeder.....

ZOON: Ik neem nú afscheid van haar. Daarvoor ben ik gekomen.

VADER: Ja, ja. Je moet natuurlijk doen wat je geweten je ingeeft.
(*pauze*) En wat ik tegen de familie moet zeggen kan je niets schelen.
Daar heb je natuurlijk nog niet bij stilgestaan.

ZOON: Wat heeft de familie ermee te maken?

VADER: Begrijp je dat niet?

ZOON: Nee.

VADER: Wat vind jij ervan als beide kinderen uit een gezin ontbreken op de begrafenis van hun moeder? Hoe zou dat op de familie overkomen, denk je?

ZOON: Wat kan mij dat schelen?

VADER (*zucht*): Niets, dat had ik kunnen weten. Maar mij wèl.

ZOON: Oh, nu begrijp ik waar je heen wilt. Je bent bang voor de antwoorden die je moet geven.

VADER (*niet overtuigend*): Waar zou ik bang voor moeten zijn? Iedereen weet dat ik je zo niet heb grootgebracht.

ZOON (*na schampere lach*): Toch zou het een flinke barst geven in het beeld van ons harmonieuze gezinsleven, dat jij de familie altijd hebt voorgehouden, denk je ook niet?

VADER (*strakke blik*): Waarom zeg je zoiets? Je schijnt niet te beseffen dat je daarmee een zware last op mijn schouders legt. God straft me zwaar.

ZOON: God straft naar draagkracht. Dat hebben ze mij tenminste altijd voorgehouden.

VADER (*smekende blik, dan strak. Loopt moeizaam naar de tafel*): Je moet natuurlijk doen wat je 't beste vindt.

ZOON: Natuurlijk.

VADER (*zitten*): En wat je met je geweten in overeenstemming kunt brengen!

ZOON: Vanzelfsprekend. (*pauze*) Waarom is het voor jou altijd zo moeilijk de waarheid te zeggen?

VADER: De waarheid.... wat is de waarheid?

ZOON: Vertel de familie het verhaal van Jezus. Hoe Hij, de meest vredelievende persoon op aarde, de farizeeërs de tempel uitsloeg omdat ze er een rovershol van gemaakt hadden. (*stilte*)

VADER (*kijkt hem aan*): Jij hebt je blijkbaar voorgenomen om me nodeloos te kwetsen, al heb ik geen idee waarom. Ik verzoek je te bedenken dat je daarmee ook je overleden moeder kwetst!

ZOON: Ben je daar zo zeker van?

VADER (*scherpe blik*): Laat maar. Ik had gehoopt dat je, zeker onder deze omstandigheden, een wat volwassener houding aan zou nemen. Maar dat is blijkbaar te veel gevraagd.

ZOON: De waarheid doet vaak pijn, ik weet het. Maar dat is geen reden om hem te verdoezelen.

VADER (*springt op*): Wacht eens! Ik denk ineens aan iets.... Er loopt momenteel toch een expositie van je?

ZOON (*argwaan*): Waarom vraag je dat?

VADER: Ik dacht zoiets gelezen te hebben.

ZOON: Dus je wist het. Waarom vraag je het dan?

VADER: 't Is niet meer dan normaal dat jij op je eigen expositie aanwezig moet zijn. Je hebt je alleen even vrijgemaakt om afscheid te nemen van je overleden moeder, maar morgenvroeg is je aanwezigheid absoluut vereist. Ik verzin wel wat. Een ontvangst, de internationale pers....

ZOON: Het is een leugen! Ik kan zo lang wegblijven als ik wil.

VADER: Ja, maar dat weet de familie niet.

ZOON: 't Zal je ongetwijfeld een hoop pijnlijke vragen besparen.

VADER: Laat dat maar aan mij over.

ZOON: En wéér was jij je handen in onschuld.

VADER (*afwezig*): Hè? (*pauze*)

ZOON: 't Is koud hier. Die kaarsen geven niet veel warmte.

VADER: Daar zijn ze ook niet voor! Dit is een sterfkamer, geen buurtcafé! Het is je moeder die daar ligt!

ZOON (*strakke blik naar vader*): Dat weet ik, ik heb het bidprentje gelezen. 't Lag beneden in de hal. (*leest het*) Mooie tekst, beeldend. (*pauze*) Je lag op je knieën toen ik binnenkwam.

VADER (*argwaan*): Is dat zo gek?

ZOON: Nu ze dood is lig jij voor haar op je knieën.

VADER: Waar heb jij het over?

ZOON: Was je aan het bidden?

VADER: Ja, natuurlijk was ik aan het bidden! Dat zag je toch?

ZOON: Ja, ja.....

VADER: Waarom vraag je dat in 's hemelsnaam?

ZOON (*loopt naar de kist*): Vroeg je háár om vergeving? Of God?

VADER: Vergeving? Waarom zou ik om....

ZOON: Het besef dat alles wat je gedaan hebt onherroepelijk is, kan hard aankomen. Want zo is het. Niets kan worden teruggedraaid, niets kan worden goedgeemaakt.... (*kijkt in de kist*) Ze ligt er niet mooi bij.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto